

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Bursa İlinde Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeye Sahip Aile Çocuklarının Fiziksel Performans Özelliklerinin İncelenmesi

Salih Erden^{*}, Hakan Oğuz^{}**

*Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Haşim İşcan İlköğretim Okulu*

Özet. Bu çalışma farklı sosyo-ekonomik koşullarda yaşayan öğrencilerin fiziksel performanslarının karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla Bursa ilinde iki farklı sosyo-ekonomik kesimde yer alan iki ilköğretim okulundan 8-9-10 yaşları arasında 190 kız, 120 erkek, toplam 400 öğrenci seçilmiştir. Fiziksel performans ölçümleri için eurofit test bataryasında yer alan flamingo dengesi, disklere dokunma, durarak uzun atlama, oturarak uzanma, mekik, bükülü kolla asılı durma, mekik koşusu ve dayanıklılık koşusu testleri yapılmıştır. Her iki sosyo-ekonomik düzeyin fiziksel performanslarının birbirleri ile karşılaştırılmalarında istatistikî açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca eurofit test parametrelerinin ilişkilerine korelasyon açısından bakıldığında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur ($P < 0,05$). Alt sosyo-ekonomik düzey çocukları, flamingo dengesi, oturarak uzanma, bükülü kol asılma ve dayanıklılık koşusu testinde, üst sosyo-ekonomik düzey çocuklar ise çabukluk, disklere dokunma, durarak uzun atlama, mekik koşusu testlerinde daha iyi değerlere sahip bulunurken mekik testinde her iki grubun da eşit değerlere sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-ekonomik düzey, fiziksel performans.

Abstract. This study was realized for comparison of physical performance of the students who live in different socio-economic conditions. For this purpose, from two primary schools dependent up to two different socio-

economic levels in Bursa province in the 8-9-10 year's old 190 girls, 120 men in total 400 students were selected. For measuring the physical performance flamingo balance the disc touching the standing long jump, sitting lounge, shuttle, twisted watch hanging, and endurance shuttle run tests have been run which take place in the eurofit test battery. When the physical performances of both socio-economic levels were compared with each other statistically significant difference was found. Moreover, the correlation relationship in terms of the parameters of eurofit test significant relationships were found also ($P < 0.05$). Lower socio-economic level children had higher scores in flamingo balance, sitting lounge, twisted arm suspension and endurance run test. Higher socio-economic level children were more prompt in the disc touching the standing long jump, shuttle run tests. In the shuttle test in both groups is deemed to have equal value.

Key Words: Socio-economic status, physical performance.

GİRİŞ

Sporda başarıya giden yollardan birisi de yetenekli sporcularla çalışmaktır. Bu nedenle bireyin performans sporuna başlamasında onun o spor branşına olan yeteneği oldukça önemlidir. Çünkü sporcunun yapacağı branşa olan yeteneğinin doğru belirlenmemesi, gerçek başarıyı da getirmeyecektir. Ülkemizde sporcu seçimleri çoğunlukla tesadüflerle veya kişilerin spor branşlarına olan duygusal yaklaşımları ile olmaktadır. Genellikle aileler veya sporcular, ekonomik getirisi olan, toplum içerisinde çok fazla talep gören spor branşlarını tercih etmektedirler. Bu seçim de sporcuyu gerçek yeteneğinin olduğu branşa yönlenmesini engellemektedir. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde veya çağdaş spor programlarında öncelikle sporcunun genetik yapısının yapacağı spor branşına uygunluğu tespit edilmektedir. Günümüzde sporda yeteneğin doğru belirlenmesi yönünde çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Üstün yetenekle birlikte bireylerin sosyo-ekonomik yaşamları ve gelişimleri de sportif başarıda önemli bir etkidir.

Toplumların temel amaçlarından biride fiziksel, zihinsel ve ruhsal açıdan sağlıklı bireyler yetiştirmektir. Çocuğun sürekli büyüme ve gelişim içerisinde bulunması çocuk gelişimi eğitiminin önemini arttırmaktadır. Her yönüyle sağlıklı toplumların oluşması, çocukların zihinsel ve fiziksel anlamda uygun yetiştirilmeleriyle doğru orantılıdır. Özellikle çocukların 8-12 yaş dönemlerinde kazanmış oldukları fiziksel ve zihinsel gelişimleri onların tüm hayatlarını olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir.

Normal gelişim gösteren bir çocuk, fiziksel büyüme ve sinir sistemine bağlı olarak hareket becerilerini de kazanır. Çocukların bu hareket becerilerini kazanmaları bazı özelliklere bağlıdır. Kalıtım, sosyo ekonomik durum, beslenme, ailenin çocuk yetiştirme durumu, ırk, vücut ölçülerinin olgulaşma hızı gibi birçok faktör, hareket gelişimini etkilemektedir (Duyar, 1987).

Fiziksel büyüme ve gelişme üzerinde etkili olan faktörler ve bu faktörlerin etkinlik dereceleri her zaman ön plana çıkmıştır. Farklı sosyo-ekonomik seviyedeki çocukların ekonomik düzeyine ve beslenme biçimine paralel olarak vücut ölçülerinde görülen farklılıklar, araştırmacılar tarafından sıklıkla ele alınan konular olmuştur.

Motor davranışlar yaş ile birlikte merkezi sinir sisteminin gelişimine bağlı olarak kazanılır ve geliştirilir. Normal gelişim gösteren çocuklar, beklenen yaşta motor becerilerini kazanırlar. Bu becerilerini kazanmalarında yaş ile birlikte artan denge, kuvvet, çabukluk ve dayanıklılık gibi faktörlerde etkilidir (Bilir, 1987; Taner, 1970).

Her çocuğun büyüme örneği, büyüme oranı boyunun maksimal büyüklüğe ulaşma zamanı ve hızı, kemik ve cinsel olgunlaşması genlerle tayin edilmektedir. Bununla beraber genetik yönden her şeyi sınıflama ve önceden söyleyebilme olanağı yoktur. Genellikle çocuğun şişmanlığı, iriliği, küçüklüğü incelenirken ebeveynler de göz önünde tutulmaktadır. Doğumdaki boy uzunluğu, vücut ağırlığı değerleri çocuğun ilerideki boy ve ağırlığı hakkında bilgi vermez (Hauspis, 1976; Özer, 1986; Sıpal, 1978).

Bir çocuğun büyüme örneğini etkileyen genetik ve beslenme gibi faktörlerin varlığı bilinmekle beraber ırkın rolü de kabul edilmektedir. Örneğin siyah ırk çocuklarının doğum ağırlıkları beyazlara kıyasla daha düşüktür. 5-14 yaşlarda ise genel olarak siyah ırk çocukları beyazlardan daha uzun ve ağır olmuşlardır. Sarı ırk ise beyaz ırka kıyasla daha hafif ve kısa bulunmuştur (Güven, 1979; Aschroft, 1978; Eurofit, 1988).

Diğer taraftan bazı küçük yapılı ırklardan olan çocukların farklı çevrelerde büyütülmeleri ile büyüme hızlanmaktadır. Örneğin California'daki Japon çocukları Japonya'dakilere kıyasla daha iridir. Bu bize farklı ırklardan gelen insanların aynı çevrede yaşamaları sonucu ırk faktörünün ortadan kalktığını göstermektedir. (Güven, 1979; Bilir, 1987; Özer, 1986).

Beslenme ayrıca kuvvet ve dayanıklılık üzerinde de etkilidir. Kişilerin verimliliğinin artırılması gelişmekte olan ülkelerin politikalarında önemli bir yer tutar. Yetersiz ve dengesiz beslenen bireylerde iş verimliliği de düşük olmaktadır (Taner, 1970).

Ülkemizde spor eğitiminde standart bir yapı oluşturulamamıştır. Ülkemizin ihtiyaçlarına çocuklarımızın ilgi ve yeteneklerine uygun, gerçekçi bilimsel ve fonksiyonel bir eğitim planlamasına ihtiyaç vardır. Sosyo-ekonomik ve kültürel bir yapıda meydana gelen değişme ve gelişmelere uygun olarak araştırmalar yapılmaktadır. Sosyo-ekonomik problemler, nüfus artışı, eğitim ve kültürel sorunlar, antropometrik özellikleri ve fiziksel yetenekleri de etkilediği düşünülmektedir (Kutlay, 1992). Sağlıklı bir büyüme, gelişim ve fiziksel özellikler için beslenme kadar, sağlık koşulları iyi olan bir ortamda yaşamının aile eğitiminin, kültür düzeyinin ve aylık gelirin de önemli olduğu inkar edilemez (Duyar, 1987). Çocuğun fiziksel gelişmesi bu gün gelişmekte olan ülkelerin sorunu olduğu kadar, gelişmiş ülkelerinde sorundur. Bundan dolayı çeşitli yaş grubundaki çocukların fiziksel performanslarının, vücut yapılarının ve sosyo-ekonomik düzeylerinin belirlenmesini ve karşılaştırılmasını içeren araştırmaların önemli olduğu düşünülmektedir. Çocukların fiziksel gelişim modelinin belirlenmesinde ve spor branşlarına yönlendirilmesinin yanı sıra, farklı sosyo-ekonomik şartlarda yetişen çocukların fiziksel becerilerinde farklılıklar olduğu değişik araştırmacılar tarafından belirtilmektedir (Öztürk, 1988).

Okul çağı çocuklarının sağlık durumu, sahip oldukları fiziksel ve zihinsel yetenekleri, antropometrik özellikleri, toplumun gelişmişlik derecesinin önemli göstergelerinden birisidir

YÖNTEM

Tarama modeli bu araştırmada Bursa ilindeki farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip ailelerin 8-9-10 yaş grubu çocukların fiziksel performans (Eurofit test bataryası) özellikleri incelenmiştir.

Evren ve Örneklem:

Evren olarak Bursa'daki bütün ilköğretim okullarında okuyan 8-9-10 yaş grubu tüm öğrenciler düşünülmüştür. Ancak yaş grupları ve sosyo-ekonomik düzeylere ait bir durumun saptanması amaçlandığında, alt ve üst sosyo-ekonomik düzey olarak düşünülen semtlerdeki ilköğretimde okuyan 400 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Okulların tercihinde farklı sosyo-ekonomik düzeyin, iki grup içinde benzer özellikleri taşımasına özen gösterilmiştir.

Araçlar:

Araştırmamıza katılan öğrenciler için bir bilgi formu düzenlemiş ve sosyo-ekonomik düzeyleri ayrıca araştırılmıştır.

Fiziksel performans testi verilerini elde edebilmek için “Eurofit Test Bataryası” kullanılmıştır (6).

Süreç:

Verilerin değerlendirilmesinde bağımlı değişken olarak test sonuçları, bağımsız değişken olarak da sosyo-ekonomik düzeyler ele alınmıştır. Bağımlı ve bağımsız değişkenler istatistiki analize tabi tutularak değerlendirilmiştir.

Yüksek sosyo-ekonomik düzeyi temsil ettiği düşünülen bu ilkokul, Bursa’da genellikle yüksek gelirli ailelerin oturduğu Çekirge semtinde yer almaktadır. Bu okulda çocuklar için gerek spor, gerekse sosyal etkinlikler açısından geniş olanaklar sunulduğu gözlenmektedir. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin yürütülmesi için uygun salon bulunmakta ve beden eğitimi ve spor dersleri branş öğretmenleri tarafından yapılmaktadır. Çocukların beslenmelerine ve büyümelerine dikkat edilerek öğrencilere beslenme desteği sağlanmaktadır. Çocukların sabah, öğlen ve akşamüstü yemekleri okul tarafından verilmektedir.

Düşük sosyo-ekonomik düzeyi temsil ettiği düşünülen ilköğretim okulu ise Bursa’nın sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan Yavuz Selim mahallesinde bulunmaktadır. Çoğunlukla dar gelirli olan ve başka illerden göç eden ailelerin çocuklarının oluşturduğu bu okul, ekonomik yönden de sıkıntısı içinde bulunmaktadır. Bu okulda çocuklar için sunulan spor ve sosyal olanaklar kısıtlı durumdadır. Spor aktiviteleri için spor salonları mevcut değildir. Ayrıca beden eğitimi ve spor dersleri branş öğretmenleri tarafından yürütülememektedir. Bunun dışında diğer sosyal etkinliklerinin de oluşması için yeterli imkan yoktur. Bu bilgiler okul yetkilileri tarafından da ifade edilmektedir.

BULGULAR

Tablo 1. Erkeklerde ve kızlarda Flamingo Denge Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Soysa-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	17.42	0.95	8.00	28.00	16.14	0.50	8.00	21.00	1.207	a.d
9	18.87	0.79	10.00	27.00	16.15	0.74	9.00	29.00	21.194	*
8	22.5	0.99	12.00	32.00	18.33	0.78	11.00	27.00	3.342	**
KIZLAR										
10	17.52	1.04	1.00	27.00	15.47	0.64	8.00	21.00	1.662	Ad
9	18.24	1.33	7.00	30.00	17.31	0.87	8.00	25.00	0.591	Ad
8	22.5	1.27	12.00	31.00	18.83	0.72	10.00	24.00	2.610	*

Kız ve Erkeklerde Flamingo testi için alt ve üst sosyo-ekonomik 10 yaş gruplarının karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). 9 yaş grubunda erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.05$), aynı yaş gurubu kızların karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). 8 yaş kız ve erkek gruplarında karşılaştırılmasında ise istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki kız ve erkeklerin karşılaştırılmasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırılmasında kızlarda anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.01$), erkeklerde ise anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P>0.05$).

Tablo 2. Erkeklerde ve kızlarda Disklere Dokunma Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	128.76	2.27	102.0	155.0	158.2	3.80	117.0	208.0	6.660	****
9	143.14	3.25	112.0	184.0	174.7	3.39	142.0	231.0	6.739	****
8	147.75	3.78	121.0	222.0	174.5	3.60	118.0	222.0	5.129	****
KIZLAR										
10	122.8	2.36	81.0	161.0	151.9	3.90	114.0	235.0	6.385	****
9	135.17	3.33	102.0	181.0	176.0	4.00	129.0	214.0	7.839	****
8	149.1	3.77	110.0	204.0	179.8	4.59	120.0	224.0	5.178	****

Erkeklerde ve kızlarda disklere dokunma testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey tüm yaş gruplarında yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Ayrıca alt ve üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmalarda da yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$).

Tablo 3. Erkeklerde ve kızlarda Oturarak Uzanma Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	15.71	0.55	10.00	22.00	19.58	0.62	11.00	26.00	4.669	****
9	17.17	0.64	10.00	26.00	18.11	0.58	11.00	30.00	1.089	a.d
8	16.21	0.69	10.00	28.00	18.59	0.69	11.00	26.00	2.423	*
KIZLAR										
10	17.20	0.84	10.00	29.00	20.77	0.69	13.00	30.00	3.281	**
9	17.57	0.62	11.00	26.00	18.20	0.63	12.00	27.00	0.7142	a.d.
8	17.47	0.96	10.00	30.00	18.33	0.48	13.00	23.00	0.8067	a.d.

Oturarak Uzanma testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey gruplarının karşılaştırılmasında 8 yaş grubu kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunurken(0.05), 9 yaş grubu kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (0.05). 10 yaş kız ve erkek gruplarında ise yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmada kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmada ise kızlarda anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.05$), erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$).

Tablo 4. Erkeklerde ve kızlarda Durarak Uzun Atlama Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	148.92	3.17	93.00	184.0	138.5	2.50	94.00	173.0	2.564	*
9	139.63	3.38	104.0	179.0	125.5	2.07	97.00	146.0	3.552	***
8	117.69	2.08	77.00	137.0	120.1	2.63	95.00	148.0	0.7453	a.d.
KIZLAR										
10	133.77	3.11	94.00	169.0	127.1	2.20	105.0	157.0	1.747	a.d.
9	121.07	2.94	91.0	147.0	116.0	2.06	88.0	135.0	1.393	a.d.
8	110.73	3.23	78.00	157.0	111.5	1.93	87.0	132.0	0.2123	a.d.

Durarak **Uzun Atlama testi** için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey kızların tüm yaş gruplarının karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Erkeklerde ise 9-10 yaş grubunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.01$), 8 yaş grubunda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($P>0,05$). Üst ve alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmalarda erkeklerde ve kızlarda yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$).

Tablo 5. Erkeklerde ve kızlarda Mekik Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				T değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	15.68	0.59	6.00	23.00	16.76	0.63	6.00	30.00	1.244	a.d
9	15.37	0.31	11.00	20.00	15.4	0.88	0.00	22.00	0.0303	a.d.
8	13.213	0.963	0.00	35.00	13.6	0.93	0.00	23.00	0.30.2	a.d
KIZLAR										
10	14.31	0.72	4.00	23.00	12.57	0.94	3.00	21.00	1.474	a.d.
9	12.50	1.03	0.00	24.00	13.06	0.93	2.00	24.00	0.7924	a.d.
8	10.63	0.83	0.00	17.00	12.03	0.95	0.00	24.00	1.138	a.d.

Mekik testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey erkek ve kızların tüm yaş gruplarının karşılaştırılmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Kızlarda ve erkeklerde alt ve üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki ayrı ayrı karşılaştırmalarında ise istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.05$).

Tablo 6. Erkeklerde ve kızlarda Bükülü Kolla Asılma Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				T değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	53.21	7.74	0.00	172.0	96.58	10.4	10.00	314.0	3.342	**
9	70.77	10.60	0.00	332.0	76.63	10.8	0.00	261.0	0.3867	a.d.
8	36.53	5.56	0.00	110.0	66.16	12.7	0.00	351.0	2.124	*
KIZLAR										
10	32.03	6.16	0.00	123.0	103.7	19.8	0.00	645.0	3.450	**
9	25.23	4.54	0.00	95.00	76.07	9.45	11.00	236.0	4.865	****
8	24.53	3.94	0.00	67.00	86.87	16.1	10.00	454.0	3.755	***

Erkeklerde Bükülü Kolla Asılma testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey 9 yaş erkeklerde anlamlı bir farklılığa rastlanmazken ($P>0.05$); 9 yaş kızlarda yüksek düzeyde anlamlı bir fark bulunmuştur ($P<0.0001$). Ayrıca 10 ve 8 yaş kız-erkek gruplarının karşılaştırmasında da anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmasında erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.05$); kızlarda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırmasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$).

Tablo 7. Erkeklerde ve kızlarda Mekik Koşusu Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	Min.	Max.		
10	221.37	2.69	198.0	268.0	222.4	2.82	220.0	268.0	0.2638	a.d.
9	234.17	3.39	199.0	266.0	231.8	2.64	204.0	276.0	0.5321	a.d.
8	233.78	3.31	204.0	281.0	239.7	2.75	208.0	267.0	1.380	a.d.
KIZLAR										
10	232.8	2.94	200.0	275.0	242.9	3.46	194.0	287.0	2.2242	*
9	242.7	2.67	214.0	265.0	245.1	2.92	210.0	280.0	0.5980	a.d.
8	246.4	3.55	213.0	289.0	250.2	2.78	220.0	284.0	0.8511	a.d.

Mekik Koşusu testi değerlerinde alt ve üst sosyo-ekonomik düzey 10 yaş kızların karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.05$); diğer grupların arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları içerisindeki karşılaştırılmasında kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş grupları arasındaki karşılaştırmada erkeklerde anlamlı bir ilişkiye rastlanırken ($P<0.05$); kızlarda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$).

Tablo 8. Erkeklerde ve kızlarda Dayanıklılık Testinin gruplar arası ve grup içi karşılaştırılması

ERKEKLER										
Yaş	Üst Sosyo-Ekonomik Grup				Alt Sosyo-Ekonomik Grup				t değeri	Gruplar arası anlamlılık (p)
	Ort.	SH	Min.	Max.	Ort.	SH	min	Max.		
10	849.63	25.33	425	1075	1030.8	32.7	450	1307	4.380	****
9	855.77	16.60	662	1051	1241.4	28.45	651	1575	11.707	****
8	806.77	25.02	525	1054	1076.4	28.46	651	1453	5.992	****
KIZLAR										
10	785.91	34.4	200	1150	1003.0	11.65	828	1175	5.972	****
9	807.9	15.12	700	975	954.57	13.48	825	1098	7.240	****
8	818.47	33.58	350	1273	919.87	19.35	806	1255	2.619	*

Dayanıklılık Koşusu testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey 8-9-10 yaş kız ve erkek gruplarının karşılaştırılmasında yüksek düzeyde anlamlı farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin grup içi karşılaştırılmalarında kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin grup içi karşılaştırılmalarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüzde gelişmiş toplumlarda çocukların büyümesi ve gelişmesi açısından sosyo-ekonomik farka rastlanmazken, az gelişmiş ve gelişmekte olan topluluklarda bu farkın halen bulunduğu bilinmektedir. Sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinde ve verimli insan gücüne ulaşılmasında çocukların bir takım olumsuz faktörlerden etkilenmeden yetiştirilmeleri oldukça önemlidir. Bu yüzden çocukların sosyo-ekonomik statü farklılıklarının derecesini ölçmek ve önlemlerini almak konusundaki çalışmalar son yıllarda oldukça artmıştır. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde bireylerin fiziksel kapasitelerinin belirlenmesi amacıyla Avrupa'da Eurofit testler, Amerika'da AAHPERD, YFT testleri uzun yıllar kullanılmaktadır. Bu testlerle birlikte bireylerin bazı antropometrik ölçümleri alınmakta, bu ölçümler ile motor testler ilişkilendirilmektedir. Ülkemizde bu konularla ilgili çalışmalar yapılmakla birlikte henüz bir norm oluşturacak yeterli sayıya ulaşılmamıştır. Ayrıca bu çalışmalar birbirinden ayrı ve ilişkisiz olarak yapılmaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre; alt sosyo-ekonomik düzey çocukları, flamingo denge testinde, oturarak uzanma, bükülü kolla asılı durma ve

dayanıklılık koşusu testlerinde üst sosyo-ekonomik düzey çocuklarına oranla daha iyi değerlere sahip olmuşlardır. Disklere dokunma, durarak uzun atlama ve mekik koşusu testlerinde ise üst sosyo-ekonomik düzey çocukları alt sosyo-ekonomik düzey çocuklarına oranla daha iyi değerler elde etmişlerdir.

Bu çalışmaya benzer yapılan kimi araştırmalarda (Öztürk, 1988; Demirel, 1990; Gürses, 1993; Tınazcı, 2004) zaman zaman bulgularla paralellik gözlense de bazı test sonuçlarında da farklılıklara rastlanmaktadır.

Flamingo denge testi değerlendirmesinde alt ve üst sosyo-ekonomik düzey 9-10 yaş grubu kızlarda ve erkeklerde istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlanmazken ($P>0.05$), 8 yaş grubu kız ve erkeklerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur ($P<0.05$). Gürses'in (1993) Zonguldak ilinde yapmış olduğu araştırmada bulduğu değerler mevcut çalışmaya ilişkin değerlerden daha düşük bulunurken, Tınazcı'nın (2004) KKTC de yapmış olduğu araştırmada bulduğu değerler daha yüksektir (15).

Disklere dokunma testi için erkeklerde ve kızlarda alt ve üst sosyo-ekonomik düzey tüm yaş guruplarında yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Ayrıca alt ve üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş gurupları içerisindeki karşılaştırmalarda da yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Disklere dokunma testinin performans değerlerine bakıldığında, Gürses'in (1993), Tınazcı'nın (2004), ve Demirel'in (1990) ayrı ayrı yapmış olduğu araştırmalarda da bu değerlere yakın değerlerin bulunduğunu görülmektedir.

Oturarak Uzanma testi için alt ve üst sosyo-ekonomik düzey guruplarının karşılaştırılmasında 8 yaş grubu kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunurken, 9 yaş grubu kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır (0.05). 10 yaş kız ve erkek guruplarında ise yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.0001$). Üst sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş gurupları içerisindeki karşılaştırmada kız ve erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$). Alt sosyo-ekonomik düzeyin kendi yaş gurupları içerisindeki karşılaştırmada ise kızlarda anlamlı bir farklılık bulunurken ($P<0.05$), erkeklerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($P>0.05$).

Alt sosyo-ekonomik düzey çocukların bazı Eurofit testlerinde (flamingo, oturarak uzanma, bükülü kol asılma, dayanıklılık) üst sosyo-ekonomik gruba göre daha başarılı olmalarının nedenlerinden birisi, alt sosyo-ekonomik düzey çocukların daha zor çevre koşullarında yaşamaları gösterilebilir. Bu testlerde üst sosyo-ekonomik grubun başarısızlığını okul dışı aktivite ve hareket alanlarının aileler tarafından sınırlandırılmasına, ayrıca yüksek gelir düzeyinin getirdiği normalin üstünde olan beslenme alışkanlığı olarak

görebiliriz. Özellikle bükülü kolla asılma testinde üst sosyo-ekonomik düzey çocukların daha fazla vücut ağırlığına sahip olmaları nedeniyle onların bu testte başarısız olduklarını düşünmekteyiz. Bunun yanında disklere dokunma, durarak uzun atlama, mekik koşusu gibi patlayıcı kuvvete ve reaksiyon süratine dayalı testlerde, üst sosyo-ekonomik düzey çocuklarının daha başarılı olmalarının nedenlerini, okul içi sportif faaliyetlerin ve sosyal olanakların çok iyi olmasına, sağlıklı beslenmelerine ve iyi eğitim almalarına bağlayabiliriz.

KAYNAKÇA

- Ashcroft, M.T. Desal, P. (1978). Heights and Weights of West Indian Children. *Arcives of Disease in Childhood*, 53: 596.
- Bilir, S. (1977). Giresun İlinde Okul öncesi Çocukların Fiziksel Motor Gelişimleri. *Sağlık Dergisi*. 3:21.
- Bilir, Ş. (1978). Büyüme ve Gelişme. Ankara : Hacettepe Üniversitesi Yayınları A-14.
- Demirel,H. (1990). Spor Bilimleri I. Ulusal Kongresi Bildirileri Kitabı.12-13 Aralık 1990, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Duyar, İ. (1987). İki Ayrı Sosyo-Ekonomik Kesimden 10 Yaş Grubu Çocuklarda Büyüme ve Gelişimde Farklılıklar Üzerine Antropometrik Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyol Bilimler Enstitüsü.
- Eurofit (1988). *Handbook for the Eurofit Test of Physical Fitness*. Roma.
- Gürses, A.E.(1993). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzey Çocuklarının Motorik Özelliklerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, N. (1979). Farklı Sosyo-Ekonomik Koşullarda Yetişen İlkokul Çocuklarının Antropometrik Farklılıklarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyol Bilimler Enstitüsü.
- Hauspis, R. Susanne, C. Alexander, F. A (1976). Mixed Longitudinal Study of the Growth in Height in Asthmatic Children. *Human Biology*. 48: 271.
- Kutlay, E. (1992). Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri Kitabı.20-22 Kasım 1992, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Özer, K. (1993). Antropometri, Sporda Morfolojik Planlama. İstanbul.
- Öztürk, M. (1988). Spor Yapmayan 11-12 Yaş Grubu Çocukların Eurofit Test Sonuçları ile Yapısal Komponentlerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Şipal, C. (1986). Eurofit Bedensel Yetenek Testleri El Kitabı. Ankara.
- Taner, J.M. (1970). Physical Growth Carminael's Manuel Of Child Psychology. Mussen A.(Ed). John-Wiley Sons Inc.

Tınazcı, C. (2004). 8. Uluslar arası Spor Kongresi. Mirage Park Resort, 17,20 Kasım, 2004, Antalya.

The Investigation of Physical Performance Characteristics of Children From Different Socio-Economic Levels in Bursa

Summary

In sports one of the ways on the road to success is to work with talented athletes. Therefore, the individual's ability is very important for performance in. the correct assignation of the ability of athletes will also bring real success. In our country it is not created a standard structure for education in sports. A realistic scientific and functional educational plan is needed appropriate for interests and skills of children to the needs of our country. The physical performances of 8-9-10 years of children from different socio-economic statuses were investigated in Bursa. A questionnaire was organized for participating students and their socio-economic levels were also investigated. Working with the obtained results revealed that lower socio-economic level children, had better scores in flamingo balance test, sitting lounge, twisted stop watch hanging, and endurance run tests than higher socio-economic level children. At the other hand in tactile discs, standing long jump and shuttle run tests upper socio-economic level children had better scores than lower socio-economic level children.

From time to time some similar research findings were found to be parallel to the present research, but some were different. There was no significant statistical difference between Flamingo balance test scores of girls and boys of 9-10 age group both in upper and lower socio-economic level ($P > 0.05$). However it was found a statistically significant difference between the boys and girls of 8 age group, ($P < 0.05$). In the disc touching test scores in all age groups it was found highly significant differences between boys and girls of lower and upper socio-economic level ($P < 0.0001$). Moreover, within the age groups of upper and lower socio-economic level significant differences were reported ($P < 0.0001$). For the performance scores of touching the disc test, Gürses's (15), Tınaz (15), and Demirel's (13) declared similar values.

It was reported a significant difference between the scores of Sit and Reach test for girls and boys of lower and upper socio-economic level in the age group of 8 (0.05); but it has not been found a significant difference between girls and boys of 9 age group (0.05). The highest level of difference was

found between the girls and boys of 10 age ($P < 0.0001$). Within their age groups of upper socio-economic level it was found no significant differences when compared girls and boys ($P < 0.05$). Within their age groups of lower socio-economic level it was found a significant differences for girls but not boys ($P < 0.05$). The reason for the higher scores of lower socio-economic level of children in some Eurofit tests (flamingo, sitting lounge, twisted arm suspension, durability) can be shown that their living in more difficult environmental conditions. At the other side the children from upper socio-economic lever had lower scores because their family restricts their activities outside the school and they generally live in limited spaces (in apartments) and also because of higher income level their dietary habits are above normal. Especially in the twisted watch test because of their body they have failed in this test. Besides, the disc touching the standing long jump, shuttle run, such as explosive force and the reactions to mosquito-based test, the upper socio-economic level of children is more successful because their intramural sports activities and social facilities are very good, they eat healthy.